

Rasepresentasjon

Puddelen

TEKST | Katharina Ludvigsen og Anita Byklum

FOTO | Medlemmer av Norsk puddelklubb

Puddelen skal først og fremst være en harmonisk, velbalansert hund som opptre elegant. Det er en kvadratisk bygget hund, med sunne bevegelser og stolt reisning. Den skal ha et intelligent uttrykk, være våken og aktiv. Pelsen er karakteristisk krusete og røyter ikke. Mange med allergier tåler denne rasen.

Puddelen finnes i fire størrelses varianter: Stor, mellom, dverg og toy, og de tillatte farger er sort, hvit, brun, grå, aprikos og rød. Når puddelen er klippet og frisert i den tradisjonelle løveklipp, har den et uttrykk av stolthet og verdighet.

OPPRINNELSE | Puddelen er en meget gammel rase og typen har vært på kontinentet siden tidlig middelalder. En liten løveklippet dvergpudde finnes malt av den italienske kunstneren Pinturicchio som levde mellom 1453-1513. Her ser vi at rasen allerede da var en ensartet rase som har holdt seg typelig fram til i dag.

Opprinnelsen til rasen er ukjent, men det er ikke usannsynlig at rasen er kommet fra gamle jakthunder og ble blandet med den urgamle rasen puli. Puli er en aktiv og lettlært hyrdehund, med krøllete pels og hengende ører. Noen slektninger av puddelen vi finner i dag er portugisisk vannhund og irsk vannspaniel. Frankrike er i dag vedtatt som puddelens opprinnelsesland, selv om det nok er mange land som har bidratt.

Det er anerkjent at storpuddelen er den eldste

varianten av rasen, men vi vet at miniatyrrutgaven fantes allerede i Italia på 1500-tallet. Det antas at det i eldre tid kan ha blitt blandet inn malteser og kanskje noen spanieler.

Fra 1800-tallet avlet man de mindre pudlene fra små eksemplarer av de store. Både de store og de små ble kalt puddel, for så å bli delt inn i liten puddel og stor puddel. Fra 1989 har vi i Norge fire størrelsesvarianter: Stor, mellom, dverg og toy. I England og USA har de kun tre varianter, det er toy, mellom og stor. Her er dverg ikke en tillatt størrelse og det er ikke lov å blande de tre variantene. I Norge er det ikke tillatt å blande de ulike varianter, bortsett fra toy og dverg.

Puddelen er opprinnelig en vannapporterende hund. Navnet puddel kommer fra tysk og betyr en som liker å plaske i vann. Den store puddelen var dyktig til å apportere i vann og pelsen ble klippet i en mer hendig løveklipp. Løveklippen var den gang slik at den skulle varme ledd, nyrer og indre organer, ellers ble pelsen raket bort og skulle være kortest mulig.

Den lille puddel ble brukt til å søke og grave frem trøfler. Her trengtes en liten hund med god nese og små labber, slik at den ikke ødela de verdifulle trøfler. I England hadde de egne "Truffel Poodles". Disse skal ha vært tofarget sort og hvit eller helt hvit, med tung og hard pels. Det er mulig disse var blandet inn med litt terrier. I Italia har de i dag en egen trøffelhund ved navn lagotto og den ligner mye på puddelen.

Den lille puddel ser ut til å ha stor glede av å underholde, de elsker å stå på bakbena og få oppmerksomhet. Dette, og at de er så

lettlærte, har gjort dem særdeles egnet som sirkushunder, og i generasjoner frem til i dag har de underholdt.

Småvariantene ble på grunn av sitt søte vesen og sjarmerende måte å være på, tidlig en yndet selskaphund. Blant annet skal de små pudler ha gjort stor suksess ved det franske hoff, hos Ludvig den XVI på midten av det 18. århundre. En omreisende trupp med miniatyrrudler kjent som "The Ball of Little Dogs" var eksepsjonelt dyktige til å danse etter musikk, og optrådte for dronning Ann av England. Hun forelsket seg helt i de små pudlene og gjorde rasen kjent i England rundt 1700.

NORSK HISTORIE | De første pudler i Norge ble i hovedsak importert fra Sverige og Danmark. I Danmark var puddelen enten en fattigmannsbikkje som holdt rottene unna, eller hunden for de aller rikeste, for det var de rike som hadde råd til å få andre til å stelle pelsen. Allmuen ønsket ikke å ha en puddel innendørs, da den luktet vondt og hadde en aldeles uhåndterlig pels. Hundene hadde ofte tysk opprinnelse, men noen var opprinnelig franske eller spanske.

Dette endret seg utover 1900-tallet, hvor England ble det store importlandet. England hadde en edlere type og et bedre gemytt. De tyske storpudlene var særdeles skarpe og ble brukt i politiet, og i Frankrike ble storpuddelen brukt i Fremmedlegionen. Det fortelles at noen av de gamle hunder med europeiske opprinnelse, var så tøffe at når de skulle klippes måtte de ha snutebind og tjores fast. Fru Lysen som var en av våre første oppdrettere etter krigen, hadde en stor puddel som ikke kunne leke

BLA ►

1

2

med de andre hundene, men oksen på gården og bikkja, de var passe lekekamerater.

Vi har ikke mange opplysninger om de første pudler i Norge. Men den første puddel ble stilt ut i 1909, det var en storpuddel ved navn Negro, etter Topsi og Cora. Oppdretter var stasjonsmester Svendsen fra Råde og eier var Dyrlege Wattum. Neste puddel ble stilt ut i 1916, den var svensk registrert og het Schwertze Rey av Kara, etter Douglas og Lilith, eier Løytnant Greve R. Stenbeck. I 1920 ble en dvergpudde (silkepudde) vist, og den var hvit og het Lille Bill, eier Asta Erbe fra Trondheim.

Selv om det var storpuddel som var den som det kom flest av til landet først, så var det de små som virkelig ble populære. På 50- og 60-tallet økte interessen og det tok virkelig av på 70-tallet, hvor puddelen var den rasen i landet etter schäfer som økte mest. Etterspørselen var så stor at det ble kjøpt hunder fra Danmark i stor stil, og noen med en slett stamtavle. Alle ble solgt som pudler, men mange var kryssninger av både det ene og det andre, og om krøllene manglet, ble de kalt for silkepudler. Linjeavl ble også kraftig trappet opp på denne tiden og mange hunder kunne ha samme far, morfar og også mormorsfar. Mange tok linjer fra sine britiske og amerikanske importører og gjorde innavl på disse for å få frem typelike hunder.

I dag hører vi stadig at det snakkes om de gode gamle skandinaviske linjer. Disse linjer er basert på engelske og canadiske aner. Skandinavia er i dag kjent for å ha en høy standard på sine hunder. Flere norske pudler

har hevdet seg i eksteriør rundt om kring i verden, men ingen slår den legendariske INT NORD FIN UK USA CH, Nord V- 02, SV-00-01-02-04, NV-01-02, KV- 02, EuroV- 02 VV-02 Topscore Contradiction. Denne hunden ble den første utenlandske hund som gikk til topps på Cruft og for å vise sin suverenitet ble han også verdensvinner samme år.

Eksteriørmessig er kvaliteten god, men stadig kan man ønske seg bedre fronter, bedre haker, korrekt haleansetning uten krøll, bedre farge og pigment, og bedre bruk av knevinkler. Puddelen skal i følge standarden være intelligent og ha en harmonisk væremåte som gir et elegant og stolt inntrykk.

Når vi nå skriver år 2006 så har etterspørselen etter de store og små varianter jevnet seg ut. Registreringene fra 2005 viser: 351 storpuddler, 197 mellompudler, 220 dvergpudler og 56 toypudler.

Mellompuddelen var i mange år den varianten som alle skulle ha og det var det mange forbandt med puddel, men i dag er storpuddel som det er størst etterspørsel etter. Den var i 2005 nr 17 på oversikt over de mest populære raser. Hadde man regnet de fire varianter sammen, ville puddelen i 2005 ha vært nr 7 som mest populær rase.

BRUKSOMRÅDE | Puddelen er en allsidig hund som koser seg som familiehund, elsker å være med på tur og er alltid like positiv og glad. Selv den lille toy puddelen trives godt i skog og mark, og kommer seg forbausende godt og i en ekstrem fart rundt i terrenget.

Puddelen er en menneskekjær og trofast rase,

som elsker sin familie over alt i verden. Den er lettlært og rangert som nr to som den mest intelligente rase.

Dessverre så er puddelen en rase som har fått stempel som pyntedukke, og dette er langt fra riktig. Ofte er den avbildet med masse pels i fantastiske frisyre, men den klippes like gjerne i en kort sportsfrisyre. En puddel klippet i en kort frisyre, er veldig lettstelt og røyter ikke.

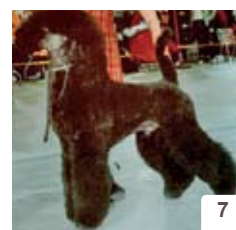
Puddelen blir med på det meste, og med en iver og entusiasme som imponerer de fleste. At puddelen er så kvikk og rask, gjør at den utmerker seg i agilityringen. Flere hunder ligger på topp i agility her hjemme og på kontinentet.

I lydighet kan puddelen gjøre det bra, da den er lettlært og kvikk. Emilie Prytz har gjennom flere år gjort seg gjeldende med sine hunder og med høydepunkt da hun i 2000 ble verdensmester i lydighet, med den fantastiske mellompudde Int. Nord. L.Ch Micanes's Lad-die.

Puddelen egner seg som brukshund med spor og søk, og den store puddel bærer gjerne kløv eller trekker. Faktisk har puddel blitt bruk aktivt som trekkhund og deltatt i store trekkhundkonkurranse i Canada. Her må det tillegges at disse hunder fikk sin pels spesialbehandlet for ikke å bli våte og kalde.

Mange pudler brukes i dag som førerhund for blinde og assistenthunder for funksjonshemmede. Førerhunds-kolen skal være spesielt begeistret for denne rase da hundene har et godt temperament og er lettlærte.

TEMPERAMENT | Opprinnelig fantes det

1. BIS vinner på NPKs jubileumsutstilling i 2006.
2. King - verdens vakreste puddel.
3. Kontinental løve.
4. Engelsk løve.
5. Toilette 60.
6. Valpeløve.
7. Karakulklipp.

hunder med svært ulikt temperament, ettersom hva de skulle brukes til. De tyske var skarpe og de engelske var milde. I dag kjennetegnes rasen ved at de er myke, lett å oppdra, glade, lekne, sosiale og svært menneskekjære.

Enkelte individer er selvsikre og selvstendige, men de fleste innordner seg lett sin familie. Vi oppdrettere har ofte gleden av å se mange flotte pudler som leker sammen uten å krangle, selv hannhunder.

HELSE | Puddelen har vært en gjennomgående frisk rase. Likevel finnes det visse lidelser som opptrer fra tid til annen. Vi finner noe HD (hovedsakelig svak grad), patellaluk-sasjon, PRA, epilepsi, addison, SA, noe allergi og kløe.

FRISYRER | Puddelen har i dag fire utstillingsfrisyrer og en sportsklipp:

- Kontinental løveklipp
- Engelsk løve
- Valpeklipp/Valpeløve
- Toilette 60
- Lammeklipp

KONTINENTAL LØVEKLIPP | er den karakteristiske puddelfrisyren hvor hunden er barbert på bena, bortsett fra dusker nederst på bena og to dusker på enden. Den har en stor løve-manke, lange ører og dusk på halen og krever en meget lang nakkepels.

Denne frisyre er utviklet fra den opprinnelige puddelklipp, fra den tid pudlene ble brukt til andejakt. Hunden blir også barbert på poter,

snute og halerot. Opprinnelig i standarden står det at hunden også skal ha bart, men dette brukes ikke i dag. Denne frisyren er standard på utstillinger i England og USA.

Mange folk syns at dette er en ordentlig jåleklipp, men frisyren er altså basert på en praktisk klipp fra gamle dager da hundene hentet ender i vann. Pelsen ble barbert på bakparten, men man beholdt to pomponger bak på hver side av hoftene for å varme og beskytte nyrene. Der ble også satt igjen pomponger nederst på bena, dette for å beskytte leddene fra det kalde vannet. Den store pelsen rundt kroppen ble spart for å beskytte hjerte og andre organer. På hodet ble pelsen spart og satt opp med en liten sløyfe slik at jegeren kunne se hvor "sin" hund befant seg. Hver jeger hadde hver sin farge på sløyfen.

Denne frisyre er også hendig for folk som vil ha med sin utstillingshund i skog og mark, da det ikke vil bli hengende fult så mye kvister og snø på bena.

ENGELSK LØVE | Dette har vært en av de mest tradisjonelle frisyrene på puddel. Dessverre er den sjelden å se på dagens utstillinger. Frisyren har pomponger nederst på forbena (slik som kontinental klipp) og to på hvert bakben. Pomponger på bena, klippes så runde som mulig og utformes slik at de blir like store. Buksene markeres like på oversiden av kneleddet og den nederste pompongen like ovenfor haseleddet. En hund bør være meget godt vinklet bak, for å kle en slik klipp.

VALPEKLIPP | Dette er en enkel og anvendelig frisyre som brukes til utstilling så vel som til hverdags samt til utstilling. Denne frisyren har

myke, moderate linjer og er forløperen til valpeløve (se beskrivelse valpeløve). Overlinjen klippes jevnt stigende fra halefestet opp mot den lengre nakkepelsen.

Den er utviklet fra valpeklippen som man i USA benytter på unghunder i påvente på at pelsen kan klippes i kontinental eller engelsk løve.

VALPELØVE | Dette er den klipp som ses mest på dagens utstillinger. Dette skyldes sannsynligvis at det er en grei frisyre å få til fremfor engelsk og kontinental løve. Her hjemme blir den benyttet uansett alder. Hunden blir barbert på poter, snute og halerot. Man formklipper bukser på bena, og man marker en løvemanke og nakkepelsen spares gjerne så lang at den om mulig nås nesten bak til korsryggen.

Tidligere og frem til 70-80 tallet var hundene overgrodd med pels, det virket som jo mer jo bedre. I dag klippes våre skandinaviske hunder stramt. Klippen skal fremheve hundens bygning og i minst mulig grad flagre rundt hunden når den løper. Frem til nylig ble hundenes nakke og topp sprayet opp på hundeutstillingen, slik at man fikk en majestetisk og imponerende helhet. Etter at NKK ettertrykkelig har påpekt at spray ikke er ønsket brukt på norske utstillinger, så blir toppene i dag tupert, med ikke alltid like heldig resultat.

Denne frisyren er den frisyren som brukes mest på utstillinger i Skandinavia, og spesielt norske hundefrisører er blitt verdenskjente på disse stramme flotte klipper. I England kan man også fra tid til annen se hunder i denne stilige klipp men da ofte med et tyngre preg, de

BLA ►

1. Puddelen er en allsidig hund som elsker å være med på tur. 2. Takket være sin kvikkhet er puddelen utmerket i agilityringen.

klipper heller ikke bakparten så smal som vi gjør her i Skandinavia så ofte ser det ut som engelske hunder har et avfallende kryss.

MODERNE KLIPPING TOILETTE 60 | Toilette 60 er frisyren for de som vil stille ut, men ikke ønsker en stor pels. Dette er et utmerket alternativ. Den er mest å se på storpuddler i utstillingsringen. Pelsen klippes kort i midjen, fremhevet skulderparti, relativt smale bukser og med kalott på hodet. Ørene skulle opprinnelig være lange og halen skulle ha dusk, men man ser også klippet med kortklippete ører og hale, og moderat nakke og topp.

Flere hunder har suksessfullt blitt vist frem i slike korte snertne frisyre og fått både CERT, CACIB, BIR, ja til og med BIS i slike frisyre.

LAMMEKLIPP / KARAKULKLIPP | er pudelens sportsfrisyre. Kroppen kan enten maskinlignes med f.eks. en Ostermaskin med skjær nr. 7 eller klippes med saks. Hvis

man liker at hunden har litt pels på kroppen, anbefales håndklippet lam. Bena, toppen og halen formes med saks. For å få et inntrykk av lammeklippet, se toilette 60 klipp. På halen beholdes en ball og på hodet klipper man en kalott. Ørene beholdes lange eller stusses til. En puddel i lammeklipp kan se både staselig og stolt ut.

På karakulklippet, blir hode formet som en bedlingtonterrier, ellers er den lik lammeklippet med korte ører men ikke dusk på halen. Det er takknemlige frisyre, som til hverdags ikke krever så altfor mye.

I dag kan puddelen stilles ut i alle disse frisyre, men ikke alle dommere er vant med dette, for i USA og England blir alle pudler som stilles vist i løveklipp. Men unntak forekommer og på Norsk Puddelklubb sin 50 års jubileumsutstilling satte den amerikanske dommer nettopp opp en kortklippet hund til BIS. ■

Fakta

NORSK PUDELKLUBB

Norsk Puddelklubb ble stiftet 23. februar 1956. Klubben er en landsforening med hovedsete i Oslo.

Norsk Puddelklubb har nå ca. 900 medlemmer og er en spesialklubb for de fire variantene: toy-, dverg-, mellom- og storpuddel.

Vi gir ut et medlemsblad **PUDEL-POSTEN** som kommer ut fire ganger i året. Bladet inneholder å bla. egne lydighets- og agility sider og utstil-

lingsresultater. Man kan også skrive inn egne innlegg.

NPK avholder også medlemsmøter med klippe demonstrasjoner, topp oppsetting foredragsholdere f.eks. veterinær som har forskjellige temaer.

Norsk Puddelklubbs adresse er: Norsk Puddel Klubb, Postboks 932, 0104 Oslo

Web-adresse: www.puddelklubb.no
e-mail: puddel@klubb.nkk.no